

Strategidokument

Antaget av Vänsterpartiets 39:e kongress, 5-8 januari 2012
Preliminär version

Strategi för framtidens Vänsterparti

Sverige har förändrats. Det politiska läget ställer höga krav på ett i dagsläget för svagt och för litet Vänsterparti. Det samlade valresultatet för arbetarrörelsens partier är det sämsta sedan allmän rösträtt infördes. Utvecklingen under de senaste decennierna har inneburit att produktionsöverskottet har gått till ökade vinster medan den andel som gått till löner har minskat. Den offentliga sektorns andel av den totala ekonomin har krympt. Avregleringar och privatiseringar har lett till ökat marknadsstyre. Politiken har under en längre tid abdikerat från ansvar och visioner.

Det duger inte längre för Vänsterpartiet att vara parlamentets lilla vänsterkraft, som *har* rätt – egentligen. Vi måste också *få* rätt. Ambitionen att växa och nå ut till fler har funnits inom vänstern i alla tider, men nödvändigheten att realisera detta är större i dag. Omvärlden har förändrats drastiskt – det gäller viktiga karaktärsdrag i det kapitalistiska systemet, klassförhållandena i Sverige och även det partipolitiska landskapet. Förändringar i klasstruktur – med nya skiktningar inom den breda arbetarklassen – understryker behovet av att utveckla vänsterns och arbetarrörelsens organisationer och arbetsätt. Kapitalets kraftigt stärkta koncentration, finansialisering och internationalisering har kraftigt stärkt dess ekonomiska makt och politiska inflytande, vilket varit huvudkraften bakom den negativa sociala och politiska utvecklingen de senaste decennierna.

Efter decennier då kvinnorörelsen kunnat flytta fram sina positioner ser vi idag hur jämställdhetsfrågorna försvunnit från den politiska dagordningen och ojämlikheten mellan män och kvinnor på flera områden tydligt ökar. Samhället har under de två senaste decennierna dragits isär och drivkrafterna för att hålla ihop har försvagats framför allt av den borgerliga regeringen men även av dess socialdemokratiska föregångare. För att bli en kraft som klarar att gå från att kritisera till att utmana denna utveckling, behöver Vänsterpartiet både utveckla sitt sätt att arbeta och sin analys av samhället. Framför allt de förändringar av samhället som nämns ovan ska stå i fokus för partiets analytiska och politiska utvecklingsarbete de närmaste åren. Detta analys- och utvecklingsarbete ska få ta både resurser och tid i anspråk.

Under de senaste åren har ett mer splittrat och trasigt klassamhälle vuxit fram. Skattesystemet skapar ett längre avstånd mellan de som jobbar och de som inte finns på arbetsmarknaden, samtidigt som det omfördelar pengar från gruppen kvinnor till gruppen män. Neddragningarna i välfärden leder till ökat missnöje allteftersom tillgänglighet och kvalitet sjunker och för dem som har råd, har privata försäkringslösningar blivit ett alternativ. Ombildningar av hyresrätter och en rekordlåg

byggnationstakt delar upp människor och skapar en känsla av att var och en ska se om sitt eget hus. Klyftan mellan män och kvinnor har ökat. Kvinnor får betala mest för neddragningarna i välfärden och de ekonomiska skillnaderna förstärks. Vänsterpartiets uppgift är att visa på fördelarna med ett solidariskt samhälle som håller ihop. Vi ska visa att de allra flesta människor i själva verket tjänar på ett sammanhållet samhälle.

I det här strategidokumentet slår vi tillsammans fast vilket politiskt och organisatoriskt projekt Vänsterpartiet ska ha de närmaste åren. Vi stakar ut en gemensam prioritering och riktning för partiet. Delar av målsättningarna är på längre sikt än en kongressperiod, medan andra är sådana som kan genomföras under perioden. Strategidokumentet är hela partiets, inte enbart partistyrelsens. Det vi skriver i strategidokumentet är en helhet, som ska omsättas till konkret verksamhet och genomsyra partiets alla nivåer. Målsättningarna är höga, men nödvändiga, för framtidens Vänsterparti.

Vänsterpartiets roll

Vi har länge byggt vår identitet i relation till ett starkt socialdemokratiskt parti, som närmast prenumererar på regeringsmakten. Det kan vi inte göra i framtiden, eftersom ett sådant parti inte längre existerar. Vänsterpartiet måste ta ett större eget ansvar för arbetarrörelsen och utforma en egen roll i det svenska politiska landskapet. Det är inte bara arbetarrörelsens partier som försvagats och misslyckats. Den viktigaste förändringskraften i Sverige – fackföreningsrörelsen – har utsatts för frontalangrepp från regeringen. Den svenska kollektivavtalsmodellen är satt under starkt tryck av regeringen, EU och strukturförändringar på arbetsmarknaden.

Vänsterpartiet lyckades inte kliva in och samla stöd för en annan politik i valrörelsen 2010, utan minskade för tredje riksdagsvalet i rad. Samtidigt som arbetarrörelsen är svagare än på väldigt länge har rasistiska strömningar slagit rot och etablerat sig i parlamenten. Sverige har kommit ikapp den obehagliga utvecklingen i resten av Europa och har nu ett främlingsfientligt parti i riksdagen. Allt detta måste vi förändra. Därför måste vi förändras.

Vänsterpartiets roll är att vara det tydligaste folkliga vänsteralternativet i svensk politik. Det innebär flera saker. Dels ska vi vara de som föreslår de mest strategiska reformerna, men det handlar också om vår närvaro i samhället och vår profil när vi dagligen möter människor. Vi är de som står på vanligt folks sida och vi ska vara en naturlig del av vanligt folks vardag. Vi ska visa att vi är samarbetsvilliga och gärna gör gemensam sak med Hyresgästföreningen, fackföreningsrörelsen och den lokala kvinnojouren. Vi ska alltid sträva efter att uttrycka oss på ett sätt som visar att vi tillhör dem som behöver förbättringar. Vi är hyresgästerna som motsätter oss ombildningar till bostadsrätter, vi är de visstidsanställda som vill ha trygga jobb och vi är småbarnsföräldrarna som vill ha en bättre förskola.

Vi ska också vara de bästa systemkritikerna. Vänsterpartiet behöver en feministisk, socialistisk och miljöinriktad strategi med visioner för framtiden. Här är arbetet för ett ökat gemensamt ägande och arbetsplatsdemokrati centralt. Vi är relevanta och kan analysera var dagens strider i klasskampen står och vi formulerar slagkraftig politik som på ett konkret sätt flyttar fram kvinnors positioner i samhället. Vi formulerar de strategiska reformer som krävs för att utmana det borgerliga systemskiftet på 2010-talet. Under perioden måste vi stärka vårt samarbete med fackföreningsrörelsen på alla nivåer.

Ibland har vi varit lite rädda för att bli för populära. Vi har förknippat det med hållningslös opportunist. Men att vara populär är inte någonting dåligt. Det handlar om att ha en bättre politisk fingertoppskänsla, om att lyckas känna av strömningar i tiden och problem som människor upplever. Vi ska vara de som sätter ord på det som många känner och utifrån våra grundläggande värderingar och ståndpunkter omvandla det till konkret politiskt arbete. Vi strävar efter att hitta ett bättre sätt att kommunicera våra politiska prioriteringar så att människor förstår vad vi menar och upplever oss som relevanta. Vår målsättning är att bli en naturlig referenspunkt i människors vardag – vara de populäraste politikerna på gatan. De enda som kan påverka och avgöra hur detta går, är vi själva.

Ett aktivt och synligt parti

Vi har länge konstaterat att det inte bara är i parlamenten som vi kan skapa en rörelse för förändring. Visst ska vi även finnas på plats på nämndmöten, i kommunfullmäktige och i riksdagen. Samtidigt får vi inte glömma att beslut som går vår väg, sällan uppnås i slutna rum. Vi måste bygga upp en stark folklig opinion kring de frågor vi vill driva. Det är alltså minst lika viktigt vad vi gör innan exempelvis kommunfullmäktigemötet, som vad vi gör på plats.

Vänsterpartister är duktiga på parlamentariskt arbete, men det vi gör i parlamenten måste också nå ut. Om ingen vet att vi är bäst i klassen kommer vi inte heller att få utdelning för vårt arbete. Vi måste hitta andra konkreta sätt att nå ut i vardagsnära frågor än att bara demonstrera och interpellera.

Vi måste bli bättre på att förankra våra vunna segrar. Ibland har vi varit dåliga på att kommunicera att det var Vänsterpartiets förtjänst att beslut gått igenom. För att människor ska se att Vänsterpartiet spelar roll, måste vi bli duktigare på att lyfta fram de politiska segrar vi vinner. Det är också viktigt för att vi medlemmar ska märka att vårt gemensamma engagemang gör skillnad. Samtidigt är det inte så enkelt som att om vi bara finns på gator och torg, så kommer vi att få ett ökat förtroende. Det handlar också om vilken sorts utåtriktat arbete vi bedriver.

När vi får väljarnas förtroende och uppdrag att leda kommuner och landsting, ska vi vara beredda att ta det ansvaret fullt ut och utan förbehåll. Vi ska som en del av en politisk ledning använda den politiska makten ansvarsfullt och strategiskt för att åstadkomma verkliga

samhällsförändringar till nytta för medborgarna, samtidigt som vi håller de radikala, systemkritiska perspektiven levande.

I en tid då alla från vänster till höger säger ungefär samma sak, gäller det att skilja ut sig från mängden. Det ska vi göra på flera sätt. Ett sätt handlar om att istället för att bara prata politik, faktiskt också göra politik. Vi ska ha ett arbetssätt som når ut till fler, är mer konkret och som tydligt riktar sig till Vänsterpartiets målgrupper.

Det är en viktig uppgift för oss att tillsammans med andra kunna sätta ord på mångas upplevelser och förhoppningar. Men vi ska också visa att vi är de handlingskraftiga som tar saker på allvar här och nu. Det kan handla om att istället för att bara kräva en fritidsgård i ord, också organisera missnöjda människor med målet att kommunen ordnar en fritidsgård. Vissa saker passar bäst att göra i Vänsterpartiets namn, andra saker kan man göra tillsammans med andra i nätverksform. Syftet med att göra politik är inte att Vänsterpartiet ska försöka ersätta den offentliga välfärden, utan att på ett förtroendeingivande sätt hitta nya former för att nå ut med och få stöd för våra krav. Exempel på att organisera kamp finns i arbetarrörelsens historia, från systerpartier i andra länder och från svenska organisationer som inte har tillgång till parlamenten. Det finns många exempel att inspireras av, även om vi förstås inte kan kopiera rakt av. Även i vårt parti finns erfarenheter av att göra politik, som vi bör utvärdera och sprida som goda exempel. Det behöver inte vara särskilt svårt att organisera människor, man behöver inte ta sig an den tyngsta uppgiften direkt utan istället kan man anpassa verksamheten till partiföreningens styrka. Det som behövs är tålamod och en politisk uppfinningsrikedom. Vi måste bli bättre på att använda oss av olika former av kultur i vårt utåtriktade arbete.

Vänsterpartiet ska i framtiden uppfattas som de som man kan lita på och som fixar det. Vi är de som tar initiativet att ordna protester när den lokala vårdcentralen ska privatiseras eller de som ordnar namninsamlingar mot ombildningar till bostadsrätter. En nyckelprioritering, om vi ska bygga upp ett långsiktigt förtroende, är att göra politik. Det är ingenting vi uppnår i en handvändning, därför krävs det att vi håller fast vid våra prioriteringar och är uthålliga i vårt arbete. Samtidigt ska vi vara flexibla och ha en organisation som kan ställa om när nya frågor och problem dyker upp. Att bli det parti vi eftersträvar handlar därför i högsta grad om att få människor som söker sig till vänstern att aktivera och organisera sig. För att bli det ska vi vara ett lyssnande och bekräftande parti som tar tillvara människors erfarenheter.

Vår profil

Det är svårt för Vänsterpartiet att skapa egna plattformar och nå ut med vårt budskap. Arbetarrörelsen saknar nästan helt egna media som kan sätta dagordningen i debatten. Men det är bara att utgå från det faktiska läget och inse att det finns mycket som vi kan göra ändå.

Vi måste bli bättre på att kommunicera och nå ut i våra prioriterade frågor. När vi kommunicerar ska mottagaren alltid stå i centrum, inte

avsändaren. Media, och framför allt de lokala medierna, spelar en stor roll i att etablera bilden av Vänsterpartiet och vad vi står för. Våra företrädare ska vara lokala kändisar på orten, men det förutsätter att vi låter de företrädare vi utsett växa i sin roll och ta sig utrymme. Vi är duktiga på att reagera på regeringens politik. I framtiden måste vi bli bättre på att agera utifrån våra egna förslag till förändringar.

Ibland uppfattas Vänsterpartiet som omständligt - vi vill få mycket sagt på kort tid och kan därför framstå som svårbegripliga. Vi måste kommunicera så att människor blir berörda. Vi ska behärska statistik och fakta, men siffror är inte allt när man kommunicerar. Istället ska vi bli bättre på att använda oss av egna exempel om barnfattigdomen som ökar, om hur det är att vara pensionär i högerns Sverige och om otryggheten bland unga på arbetsmarknaden. Man ska känna igen sig i Vänsterpartiet och bli berörd av det vi säger.

Vänsterpartiet kan ibland framstå som ett gnälligt parti - som ett nejsägarparti utan egna idéer. Visst kan det finnas skäl att klaga och kritisera. Men vi gnäller inte på andra partier i största allmänhet, istället pratar vi om de problem som finns i samhället och har alltid ett eget förslag på hur det skulle kunna se ut. Vi är de som avslöjar att det finns olika intressen i samhället och har ett tydligt konfliktperspektiv. Vi vill visa att skattesänkningar för förmögna istället kunde ha använts till en utbyggd barnomsorg.

Vi måste också bli bättre på att välja våra strider. Det betyder inte att vi ska dra oss för tuffa debatter, utan att vi väljer de strider som är relevanta och där vi tror att vi kan göra skillnad. Vi måste diskutera och engagera oss i det som är aktuellt och angeläget. Vänsterpartiet måste bli bättre på att prioritera och strategiskt välja politiska strider som ger politisk genomslagskraft, segrar eller som skapar förtroende för partiet och partiets politik – och måste kunna prioritera bort andra.

Ett sammanhållet parti

Vänsterpartiet är idag ett alldeles för uppdelat parti, både i politiska prioriteringar och i profil. Vi måste hålla ihop och hänga ihop bättre. Det vi gör på central nivå måste i mycket högre utsträckning återspeglas i vad vi gör på lokal nivå. Samtidigt ska den centrala nivån ha god kännedom om den lokala, och när det finns goda lokala exempel skall de spridas så att andra partiföreningar kan inspireras av dem. Det som görs i riksdagen ska hänga ihop med partiets prioriteringar. Det behövs helt enkelt en röd tråd i all vår verksamhet för att fler ska känna igen oss och kunna svara på frågan ”vad vill Vänsterpartiet?”.

För att bygga ett parti som gör avtryck i samhället och som kan förmedla en enhetlig bild om vilka Vänsterpartiet är, måste våra styrelser fungera bättre än idag. Därför ska vi på alla nivåer genomföra styrelseutbildningar.

Vänsterpartiet ska ha en livlig och utvecklande interndebatt, samtidigt som den inte får sätta käppar i hjulet för att demokratiskt fattade beslut

genomförs. Det är inte samma sak som att vara en auktoritär organisation där man sluter leden. En viktig del av interndemokratin, är att respektera – och genomföra – beslut som en majoritet av medlemmarna fattat. För att alla medlemmar ska känna sig delaktiga måste våra processer vara breda och genomgripande. Vägen fram till ett beslut är minst lika viktig som själva beslutet. Politiskt arbete i Vänsterpartiet ska kunna vara roligt. Det finns ett värde i att kunna ordna sociala aktiviteter, gärna med politiskt tema, där medlemmar och sympatisörer får träffas och ha trevligt.

När klimatet i omvärlden hårdnar måste vi värna vår organisation. Vänsterpartiet backar upp sina förtroendevalda och de förtroendevalda lyssnar på de som de fått förtroende av. Partistyrelsen har fått förtroende av kongressen att vara hela partiets politiska och organisatoriska ledning. Partistyrelsen måste bättre än idag vara ute i distrikten och lyssna in, förankra och förklara fattade beslut. En närvarande ledning är nödvändig för att bygga ett starkare och ett mer sammanhållet Vänsterparti. Att vi är ett brett parti, men många olika åsikter, är vår styrka. Men vi får aldrig glömma bort att våra politiska motståndare alltid finns utanför partiet. Vi behöver slå vakt om den kamratliga tonen i interndebatten. Partistyrelsen ska ansvara för att underlätta den partiinterna diskussionen och dialogen genom konkreta arbetsformer, kanaler och rutiner för debatt, dialog och information. Vi sätter oss över internt positionerande och destruktiva konflikter och lägger istället vår tid och kraft på de samhällsproblem som vi vill förändra. I framtidens Vänsterpartiet har vi distrikts- och partiföreningsstyrelser med självförtroende och kunskap nog att göra lokal politik av våra gemensamma prioriteringar. Det är på lokal nivå vi träffar människor, det är där den viktigaste konkreta verksamheten kan realiseras. Därför måste vi bygga ett starkare och flexiblere Vänsterparti ute i landet.

En starkare organisation

För att nå ut med vårt politiska projekt måste vi ha en organisation som klarar av att bära upp våra politiska utmaningar. Organisatoriskt arbete ska uppvärderas i Vänsterpartiet under perioden. Vår organisation måste stärkas och statusen för att arbeta med organisatoriska frågor i partiet måste höjas. Vi måste även verka för en mer jämställd organisation, där både kvinnor och män tar ansvar för det organisatoriska arbetet. Då kvinnor idag tar ett större ansvar för det organisatoriska arbetet, innebär en jämställd fördelning att kvinnor i större utsträckning ges utrymme att driva politiska frågor. Partiets centrala nivå ansvarar för att stödja arbetet i distrikten för att bygga en starkare organisation och för att genomföra centralt beslutade kampanjer och annan prioriterad verksamhet. På samma sätt är det distriktens roll att hjälpa partiföreningarna i deras organisationsbygge.

Vi måste lägga mer tid på att fundera på stimulerande verksamhet som passar varje enskild medlem. Alla ska utvecklas och vi är beroende av kunniga, självständiga medlemmar och aktiva. Varje medlem ska kunna känna sig önskad och behövd. I en stark organisation har alla sin roll,

samtidigt som det ska vara möjligt att byta roll och ständigt utvecklas. Ombudsmän eller andra organisatörer har sin roll i att fördela arbete och serva aktivisterna, som i sin tur har sin roll i att nå ut med konkret verksamhet i människors vardag. För att Vänsterpartiet ska stärkas organisatoriskt de kommande åren måste vi bli bättre på att hitta rätt uppgift till varje person och hitta rätt person till varje uppgift. Detta kräver ett systematiskt arbete i organisationen men också ett aktivt arbete med att ta tillvara de verktyg som den nya tekniken erbjuder. Den traditionella partiorganisationen är central för interndemokratien men det behövs fler arenor för aktivitet. Medlemmars kunskap, samhörighet och intresse hänger ihop efter många fler faktorer än den geografiska.

Genom studier och känsla av gemenskap bygger vi självförtroende och trygghet hos våra medlemmar. Under perioden ska vi genomföra minst två centrala ledarskapsutbildningar där vi riktar oss till nyckelpersoner i distrikten. Utbildningarnas fokus ska ligga på organisation och prioriterade politiska frågor. Målet är att dessa ska få ett brett genomslag i distrikten och partiföreningarnas arbete.

Vår ekonomi måste stärkas och ett ökat inslag av självfinansiering måste in verksamheten. En partiskatt på arvoden för förtroendeuppdrag rekommenderas på alla nivåer i partiet. Vi måste också bli bättre på att hushålla med våra gemensamma resurser. Vår ambition är att skapa så mycket politik som möjligt för en så liten kostnad som möjligt.

Vi måste sänka trösklarna för att det ska bli enklare att delta i Vänsterpartiets verksamhet. Möten under dagtid för föräldralediga eller skiftarbetande, möjligheter till barnpassning under möten och aktiviteter eller verksamhet på nätet är några exempel som skulle öppna upp för fler att delta. Det är viktigt att alla känner sig välkomna och att ens insats räknas även om man inte kan lägga ner hela sin fritid på partiaktiviteter. Vi måste värna de medlemmar som väljer att lägga en del av sin aktiva tid på till oss närliggande organisationer. Medlemmar som gör det ska alltid känna att partiet erbjuder stöttning och mötesplatser för erfarenhetsutbyte. Exempel på detta är att stötta medlemmar som är fackligt aktiva, engagerar sig i kvinnojouren eller arbetar för rättigheter för HBT-personer i Sverige och världen. Vänsterpartiet behöver en starkare närvaro på arbetsplatserna och i fackföreningsrörelsen. För att uppnå det ska nätverk byggas upp av fackligt intresserade och aktiva över hela landet.

Nya medlemmars engagemang ska tas tillvara och därför ska vi bli bättre på att snabbt kontakta och erbjuda de nya medlemmarna verksamhet som passar dem. Varje partiförening ska ha en plan för att ta hand om nya medlemmar och sympatisörer och bör ha en plan för att systematiskt ta tillvara och stärka medlemmarnas kompetenser.

Ett bredare parti

Vänsterpartiet måste bli bättre förankrat i de grupper som vi representerar. Ett program för att förnygra och förnya Vänsterpartiet är påbörjat och ska förverkligas till valet 2014. Vi behöver förnygra

Vänsterpartiet på alla nivåer för att bättre stämma överens med den bild vi vill förmedla av oss själva. Vänsterpartiet har för få företrädare med annan etnisk bakgrund än svensk och för få medlemmar och företrädare ur LO-kollektivet. Detta måste tas i beaktande i den förnyingsprocess som nu satts igång.

Vänsterpartiets politik genomsyras av en feministisk analys. Att vår organisation inte är en isolerad ö är en viktig insikt, som måste ge återklang i organisationen. Även inom Vänsterpartiet finns det spår av de strukturer som omfattar samhället i stort. För att synliggöra dessa strukturer inom Vänsterpartiet ska en internfeministisk kartläggning genomföras under perioden. Denna kartläggning ska sedan utgöra grunden vid framställningen av en konkret handlingsplan för internfeministiskt arbete inom partiet. Handlingsplanen ska tas fram under perioden och fungera som underlag för det internfeministiska arbetet i distrikten och föreningarna. Även om vi ska vara ett parti med högt i tak så finns det ett tak även i vårt parti. Vi accepterar aldrig attityder hos någon medlem som förminskar eller kränker en annan medlem. Alla ska känna sig välkomna hos oss. Ser man till våra förtroendevalda i kommunfullmäktige är en majoritet män. Detta måste vi ändra på. Efter valet 2014 ska minst hälften av våra förtroendeuppdrag innehas av kvinnor. Kvinnor ska i lika stor utsträckning ha tillträde till olika typer av uppdrag – och vi ska motverka den könsstereotypa fördelningen av dessa.

Vänsterpartiet har sedan länge valt bort att ha ett kvinnoförbund eftersom att vi menar att viktiga feministiska diskussioner då skulle kunna hänskjutas från ledningar till en mindre statusfylld miljö. Det synsättet har tjänat oss väl och vi är det parti som har tydligast jämställdhetsprofil i svensk politik. Däremot måste vi skapa möjligheter för kvinnor att mötas och stärka varandra. Det kan handla om att dela upplevelser med andra kvinnliga kommunpolitiker eller ordna retorikutbildningar för kvinnliga distriktsordföranden. Under perioden ska ett nytt kvinnopolitiskt nätverk startas med syfte att stärka partiets kvinnor.

Det jämlika samhället

Den utveckling som pågått under en längre tid, mot ökade skillnader människor emellan, har skadat tilltron till att det går att förändra. Att en förändring är nödvändig kan de flesta hålla med om, men tilliten till att det också är möjligt är för svag. Politiken har sedan länge abdikerat från ansvar. Förändringar har för det stora flertalet blivit synonymt med försämringar. Idag behövs en politik som skapar sammanhang i en tid som annars kännetecknas av motsatsen.

Vänsterpartiets alternativ grundas på orden tilltro och trygghet. Människor ska kunna lita på välfärden, att det finns en barnomsorg när man behöver den och att äldreboendet fungerar värdigt. Om man blir sjuk ska det finnas en anständig sjukförsäkring och den som jobbar ska ha möjlighet till reellt inflytande över sin arbetsituation. Människor går igenom olika perioder i sitt liv, i vissa perioder kan man behöva

välfärden mer än i andra. Ensam är inte stark, även om man har ett fast jobb med hyfsad lön.

Vänsterpartiet vill bygga framtiden på insikten om att ett samhälle som håller ihop är bättre för alla oavsett om man är man eller kvinna, lågavlönad eller tjänsteman. Ett samhälle som håller ihop och där människor kan se sig själva i andra. En bärande del i vår samhällsberättelse är att gemensam trygghet är en grundförutsättning för människans individuella frihet. Vår kamp mot ekonomiska och sociala orättvisor måste alltid gå hand i hand med kampen mot diskriminering och intolerans.

Politiska prioriteringar för en offensiv opposition

Vänsterpartiets mål, det jämlika samhället, kräver politiska vägval som innebär genomgripande samhällsförändringar när de förverkligas. De politiska prioriteringarna kommer att behöva konkretiseras ytterligare under perioden, gärna i samarbete med andra såsom feministiska organisationer, fackföreningar, Hyresgästföreningen och miljörörelsen.

Vi ska bli bättre på att vara strategiska i våra politiska prioriteringar. Det kan handla om att identifiera de viktigaste striderna för att flytta fram kvinnors och arbetarklassens positioner. Men det kan också handla om vad som är mest strategiskt utifrån de problem som människor upplever. Vänsterpartiet har en heltäckande politik, men för att kunna göra Vänsterpartiet mer känt som parti, och komma ut i vissa centrala frågor, sätter vi ner foten och pekar ut våra huvudfrågor. Vänsterpartiet har mängder med goda förslag och analyser i program, plattformar och riksdagsmotioner. Det vi tar upp här handlar om prioriteringar och framtoning, men också om ambitioner kring våra strategiska krav på medellång sikt. Vi har redan en relativt hög trovärdighet i att vi vill arbeta för ett samhälle som är mer jämlikt, jämställt och solidariskt, men vi behöver bli bättre på att göra tydligt hur vi vill nå dit.

Välfärdspartiet

Vänsterpartiet har påbörjat ett målmedvetet arbete med att etablera sig som Sveriges välfärdsparti. Vi är det partiet i svensk politik som säger att inte en skattekrona ska gå till vinster. Vi motsätter oss privatiseringar och avregleringar och för istället fram krav på ett en större offentlig sektor. Utarmningen av den svenska välfärdsmodellen fortsätter och vi ska vara välfärdens bästa vänner, med konkreta förslag på upprustning och utveckling. En förbättrad välfärd handlar inte enbart om att tillföra resurser, utan också om att hitta reella möjligheter till inflytande för både brukare och personal. Även inom den offentliga sektorn har marknadsmodeller etablerat sig och blivit en del av verksamheten. Även där förekommer byråkratisering och ineffektiv organisation. Vi försvarar inte bara idén om en välfungerande offentlig service, utan allas vår gemensamma rätt att ställa krav på världens bästa välfärd utan vinstintressen. För att kunna garantera och utveckla välfärden är det nödvändigt att bryta finanskapitalets makt och i grunden förändra den ekonomiska politiken.

Klyftorna har vuxit mellan olika delar av Sverige. I två tredjedelar av landets kommuner minskar befolkningen, bland annat på grund av bristen på jobb och framtidsmöjligheter. Samhällsservice och kommersiell service har lagts ned, närbutiker och bensinstationer står tomma och det är långt till närmsta arbetsplats. Vi ska bli det parti som har lösningarna för ett sammanhållet Sverige, där skillnaderna mellan stad och land minskar. Oavsett om man bor i Norrlands inland, eller i en större stad i södra Sverige, ska man ha rätt till en bra skola åt sina barn, närhet till service och bra kommunikationer. Att jämna ut villkoren mellan olika delar av landet är en jämlikhetsfråga som vi ska sätta högt på dagordningen.

Storstadsregioner har sina speciella problem som bostadsbrist, tilltagande segregation och otillräckliga investeringar i infrastruktur. De nya klasstrukturerna manifesteras tydligast i form av fysisk segregation i förortsområden med utbredd fattigdom och hög arbetslöshet. En huvuduppgift för Vänsterpartiet är att bekämpa de ökade klyftorna vare sig de uppträder inom storstadsregioner eller mellan stad och landsbygd.

En politik för det nya arbetslivet

Rätten till ett meningsfullt arbete är en central fråga för ett Vänsterparti. Vi ska driva och utveckla en politik för full sysselsättning. Det handlar om att investera i infrastruktur, välfärdsreformer och bostadsbyggande. Det är investeringar som skapar jobb och gör samhället bättre. Utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken ska vara utformad så att betydligt fler kommer in på arbetsmarknaden och långtidsarbetslösheten ska pressas tillbaka. Vi måste genomgripande vara det parti som har en alternativ och trovärdig ekonomisk politik för full sysselsättning.

Den nya arbetsmarknad som vuxit fram sedan nittioalet och som under de senaste åren genomgått strukturella förändringar kräver nya strategier och krav på förbättringar. När vi formulerar vår politik för fler jobb och bättre jobb måste vi ta vår utgångspunkt i den arbetsmarknad som finns idag. Det handlar om att se otryggheten på arbetsplatserna, med visstidsanställningar som brett ut sig och blivit norm i vissa branscher och åldersgrupper och sätta ord på den frustration som många känner på dagens arbetsmarknad. Kvinnor återfinns i stor utsträckning i branscher med låga löner, låg status och dåliga arbetsvillkor. Kvinnors lägre löner återspeglas även bland annat i sjuk- och föräldraförsäkringar, arbetslöshetsförsäkringar och i framtida pensioner. Vi ska vara det självklara valet för tjejen som jobbar som timvikarie i äldreomsorgen, kvinnan som ofrivilligt arbetar deltid på H&M och för alla som hänvisats till bemanningsbranschens utnyttjande. Det är vår uppgift att ta tåten för att återinföra förbudet mot bemanningsföretag, avskaffa möjligheten till allmän visstidsanställning och starkare begränsa arbetsgivarnas möjlighet att utnyttja timanställningar. Vänsterpartiet reser kravet på att kollektivavtalsbundna arbetsgivare hålls ekonomiskt ansvariga för att även dess underleverantörer efterlever gällande svenska lagar och avtal.

Den svenska modellen kräver en stark fackföreningsrörelse, en aktiv arbetsmarknadspolitik och solidariska trygghetssystem vid sjukdom och

arbetslöshet för att fungera. Den borgerliga regeringen har systematiskt undergrävt dessa beståndsdelar. Vänsterpartiet måste vara de som ställer politiska krav utifrån det nya läget. Det gäller försäkringar av fackliga rättigheter, anställningstryggheten och arbetslöshetsförsäkringen och det faktum att allt bredare grupper på arbetsmarknaden i praktiken inte omfattas av den traditionella arbetsrätten. Ett utvecklat samarbete med fackföreningsrörelsen är viktigt för att nå framgång.

Det förändrade arbetslivet ställer krav på utbildningsmöjligheter. Vänsterpartiet försvarar rätten till behörighet för studier på olika nivåer. Vi vill se en förbättrad yrkesutbildning på gymnasienivå, förbättrade möjligheter till kontinuerlig utbildning/fortbildning genom hela arbetslivet samt en vuxenutbildning som ger människor möjlighet att under den yrkesverksamma tiden i livet kunna byta yrkesriktning. Vi ska även vara det parti som uppmärksammar den könsuppdelade gymnasieskolan och hur traditionella föreställningar av vad som är lämpliga uppgifter för kvinnor respektive män begränsa ungas möjligheter att göra otraditionella gymnasieval, lika väl som de senare begränsar deras valmöjligheter i arbetslivet. Vänsterpartiets politik syftar till en arbetsmarknad som omfattar möjligheter till utveckling för varje enskild anställd. Vi ska rusta ungdomen med kunskap om sina rättigheter, om arbetsrätt, om fackföreningarnas roll och om den svenska modellens historia. Vi ska jämna ut oddsen för de unga vuxna genom att göra gymnasieskolan arbetsförberedande, inte bara yrkes- eller studieförberedande.

Människor upplever ett allt mer stressat vardagsliv. Man har svårt att få tiden att räcka till. En av Vänsterpartiets lösningar på detta är en sänkning av normalarbetstiden. Kravet om sex timmars arbetsdag är en del av vårt svar på människors stressiga vardagsliv.

Frågan om sex timmars arbetsdag har funnits på vänsterns och vissa fackföreningars dagordning i 40 år, utan att något har hänt. Alla verkar ha väntat på att någon ska ta initiativet och att kravet ska växa underifrån. Då så inte har skett, måste Vänsterpartiet nu ta på sig rollen att vara den drivande och offensiva politiska kraften i denna viktiga samhällsfråga. Alltför många, framför allt kvinnor och unga, är hänvisade till deltidsjobb som inte går att försörja sig på. Stressen att inte veta när och om man får jobba drabbar många, särskilt unga LO-kvinnor. Därför är arbetet för att minska visstidsanställningarna en viktig del av Vänsterpartiets projekt för ett tryggare arbetsliv.

Feministisk offensiv

Det är dags för en feministisk offensiv. Feminismen har pressats tillbaka i samhällsdebatten. Det har gjort det svårt för Vänsterpartiet att nå ut med viktiga maktfrågor vad det gäller kön. Det ser inte ut på samma sätt som det gjorde i slutet av nittio-talet då feminism och jämställdhet var i ropet. Det måste vi vara medvetna om när vi formulerar våra krav på området. Tidigare kunde det räcka med att säga att man var feminist för att nå ut och få stöd. Idag krävs det mer av Vänsterpartiet. Vi måste prata om de frågor som många människor upplever som problem och leverera

lösningar som konkret förändrar deras vardag. Jämställdhet och feminism är en grundläggande frihetsfråga för såväl kvinnor som för män.

Exempel på frågor vi ska lyfta är en upprustning av barnomsorgen och äldreomsorgen. Kvinnor är de som i störst utsträckning arbetar inom välfärdssektorn och nyttjar offentlig service. Vid nedskärningar i välfärden är det därför kvinnor som drabbas hårdast. Kvinnor får idag, på grund av bristerna i äldreomsorgen, ta hand om sina föräldrar. Detta kan, precis som en otillräcklig barnomsorg, leda till minskad möjlighet att delta fullt ut på arbetsmarknaden. Genom offensiva satsningar på välfärden stärker vi kvinnors ställning.

Utöver att lyfta välfärdsfrågorna ska vi vara den naturliga referenspunkten av de politiska partierna när det handlar om sexualiserat våld, feministiskt självförsvar, livsutrymme och sexualpolitik. Vi ska vara det parti som försvarar rätten till sin sexualitet, oavsett om man är hetero-, homo-, eller bisexuell. Vi är de som pratar om jämställdhet på riktigt. Vi behöver mer av vardagsnära förändringskrav som människor kan känna igen sig i. Vi ska driva en politik för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. De ekonomiska skillnaderna mellan könen ska avskaffas. Kvinnor ska ha samma ställning på arbetsmarknaden som män. En individualisering av föräldraförsäkringen är ett nyckelverktyg.

Miljöpolitik för jämlikhet

Vänsterpartiets miljöpolitik har ett tydligt system- och jämlikhetsperspektiv. Vi vet att det inte räcker med goda intentioner för att klara klimatpolitiken. En fungerande klimatpolitik handlar om att se framtiden och de omställningar som krävs, som en gemensam angelägenhet. Ingen enskild kan skapa de energisystem som behövs i framtiden eller fixa den kollektivtrafik som vi måste ha. Allmänna uppmaningar om en förändrad livsstil för enskilda kan lätt uppfattas som pekande ovanifrån och fungera direkt mot sitt syfte. Vi ska särskilt lyfta de miljöfrågor som ökar jämlikheten och jämställdheten mellan människor. Exempel på detta är frågan om utbyggd, billigare eller avgiftsfri kollektivtrafik. Vänsterpartiet måste bli bättre på att identifiera nya näringar och ta initiativ till en långsiktig och hållbar industripolitik, där samhället kan investera och nya arbetstillfällen kan växa fram. En av dessa sektorer ska vara en kombinerad miljö- och näringspolitik utformad så att den även gynnar landsbygden med fler arbetstillfällen. Vänsterpartiet ska vara det politiska parti som visar att miljön kan förbättras samtidigt som det skapas arbetstillfällen och välfärd. Vi ska även vara de som visar att en lösning på miljöfrågan kräver att vi bryter med marknadstänkandet och arbetar för en ny ekonomisk världsordning.

Hyresgästernas parti

Det jämlika Sverige behöver en aktiv bostadspolitik. Bostadsmarknaden är ett av de mest strategiska områdena för framtidens Vänsterparti. Bostadsbristen i Sverige är enorm. Vänsterpartiet ska vara de som tydligast står upp för hyresrätten. Ombildningarna av hyresrätter till

bostadsrätter är den största ekonomiska överföringen från det offentliga till det privata i Sverige. En ökad byggnationstakt med billiga hyresrätter är nödvändigt för ett samhälle som ska hålla ihop. Bostadspolitiken måste åter användas som ett av de viktigaste medlen för att aktivt förändra och förbättra samhället.

Håll ihop mot rasism

Vårt antirasistiska arbete handlar dels om att bättre nå ut och fånga upp det berättigade missnöje som finns bland människor, med att skillnaderna ökar, med att det saknas ett gemensamt framtidshopp, med att politiken känns som ett spel över ens huvud. En politik mot ökade orättvisor och klasskillnader är i sig antirasistisk. Men det räcker inte. Vi ska samtidigt vara de som konsekvent står upp för människovärde, mot vardagsrasism och islamofobi. Att det finns en stor bredd i det antirasistiska arbetet är en nyckelstrategi. När Sverigedemokraterna är invalda i riksdagen och i de flesta kommunfullmäktige är en utmaning för Vänsterpartiet att förhindra att andra partier övertar deras människosyn och dagordning. Ett litet rasistiskt parti i riksdagen är illa, men att andra partier steg för steg övertar deras politik är betydligt värre.

Vänsterpartiet tar debatten och kampen mot rasistiska partier, nu som tidigare. Det gör vi genom att tydligt visa att vänsterpolitik krävs för att komma tillrätta med de orättvisor som skapats. Vi ska föra en politik som innebär konkreta förbättringar i människors vardag. Vi sparkar uppåt, inte nedåt. Vi bedriver en kraftfull generell politik för att utjämna klassklyftorna och för alla människors rätt till arbete, bostad och utbildning. Det handlar om att bekämpa rasism och diskriminering.

De högerextrema krafterna går framåt och rasismen samt islamofobin växer. Klyftorna ökar mellan och inom länder i spåren av den ekonomiska krisen. Då ökar behoven av internationell solidaritet. Svensk politik behöver en tydlig röst mot den orättvisa, ojämlika och ohållbara världsordningen. Vänsterpartiet ska vara den rösten.

Vi är Vänsterpartiet - tillsammans

Vi har stora utmaningar framför oss. För att framtidens Vänsterparti ska bli en starkare kraft i svensk politik krävs det att alla drar sitt strå till stacken. Vi är Vänsterpartiet tillsammans. De dokument vi antar blir inte verklighet förrän vi själva gör det till konkret verksamhet. När borgerliga debattörer talar om förnyelse, är det oftast liktydigt med ytterligare marknadsanpassning. För Vänsterpartiet är det inte ett alternativ - tvärtom så ska vi vara de som även i framtiden tydligast bekämpar den utvecklingen. Vi måste däremot förstå att kampen, ibland, förs på nya arenor, med andra metoder och mot tyngre motståndare.

Systemkritiken på 2010-talet har nya utmaningar. Vi vill se mer demokrati, inte mindre. Ett jämlikt samhälle som håller ihop ger större frihet för människor. Vi måste värna vår organisation för att effektivare nå ut med vårt politiska budskap. Vårt politiska budskap måste vara vassare och mer lättillgängligt. Vänsterpartiets nya identitet handlar om

att vi är väl rustade för att axla ett större ansvar för Sverige. Vi har ett hårt men nödvändigt arbete framför oss. Sverige behöver ett systemskifte från vänster.

Målsättningar på medellång sikt

- Vänsterpartiet ska vara väl förankrat i de grupper vi representerar, unga som äldre. Detta kan bl.a. uppnås genom förnyring och ökad rotation när det gäller politiska uppdrag.
- Ökad andel förtroendevalda från LO-yrken och med invandrarbakgrund, och ökat stöd från LO-medlemmar i valet 2014.
- Minst hälften av våra förtroendevalda ska efter valet 2014 vara kvinnor.
- Varje distrikts- och partiföreningsstyrelse får en styrelseutbildning med fokus på organisation, mottagande av nya medlemmar och hur man omsätter politik till aktivitet.
- Varje ny medlem ska personligen bli kontaktad av sin partiförening inom två veckor efter inträdet och erbjudas att komma in i aktivitet.
- Varje partiförening genomför årligen en aktivitet som går ut på att "göra politik".
- Vänsterpartiet ska bli förknippat med reformer som förbättrar människors dagliga standard och med framtidsvisioner som de vill vara delaktiga i.
- Programkommissionen och partistyrelsen ska initiera en bred diskussion i Vänsterpartiet för att ta fram en socialistisk strategi för 2010-talet.
- Partiet på centralnivå ska se till att det finns ett regelbundet studiearbete i partiet och vara ett stöd i detta.
- I samband med varje nationellt arrangemang ska separatistiska träffar ordnas där man diskuterar sin roll i och upplevelse av partiet utifrån respektive kön.